

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2002 tot uitvoering van het Hoofdstuk IIIbis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en Hoofdstuk IVbis van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

1. Situering

Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2002 tot uitvoering van het Hoofdstuk IIIbis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en Hoofdstuk IVbis van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer verduidelijkt een aantal zaken die betrekking hebben op de wijze waarop de heffingsplichtige zijn aangifte moet indienen, met het oog op het vaststellen van beide heffingen, en de bemonsteringsprocedure voor de heffingsplichtigen die opteren voor een berekening van de heffing op waterverontreiniging op basis van de samenstelling en het debiet van het geloosde afvalwater.

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit kadert in de doelstellingen van e-government. Steunend op het principe 'Vlaanderen radicaal digitaal' heeft de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een elektronisch heffingenloket uitgewerkt, dat voor de aangifte 2016 voor het eerst in gebruik werd genomen. Vanaf het heffingsjaar 2017 worden de heffingsplichtigen verplicht hun aangifte volgens deze beveiligde procedure elektronisch in te dienen bij de VMM. De toegang tot het systeem van de elektronische aangifte vereist dat de heffingsplichtige zich vooraf registreert zodat zijn identiteit wordt gewaarborgd. Tot 2015 moest de aangifte op papier worden ingediend, wat erg omslachtig was en allerlei ongemakken met zich meebracht. Het nieuwe systeem werkt niet alleen kostenbesparend voor de overheid maar vereenvoudigt ook de administratieve formaliteiten van de heffingsplichtigen. Bovendien biedt de elektronische aangifte bijstand bij het invullen ervan in de vorm van enkele automatische controles.

Daarnaast wordt in dit voorontwerp van besluit de monsternemingsprocedure afgestemd op het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water, dat geldt in het kader van de erkenning van de labo's.

Ten slotte wordt een bepaling opgenomen om belangenvermenging tegen te gaan en komt er een vereenvoudigde procedure voor het deskundig verklaren van tijdsgebonden monsternemingen evenals voor het afwijzen van campagnes op basis van ter plaatse vastgestelde onregelmatigheden.

2. Artikelsgewijze bespreking

Aansluitend bij de wijziging van artikel 3, §1, 2°, dat verwijst naar het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water, wordt dit begrip in artikel 1 van het uitvoeringsbesluit gedefinieerd.

Alle bepalingen inzake de te volgen procedure, opgenomen in artikel 2 en 3 van het voorontwerp van besluit, zijn opgelegd op straffe van nietigheid. Dit impliceert dat de leidend ambtenaar of de door hem gedelegeerde ambtenaar op basis van het huidige artikel 2, §1, 3°, b), en 4°, b), van het besluit elke tijdgebonden monsterneming bij besluit al dan niet als deskundig moet aanvaarden. Er is ook een besluit vereist voor iedere ter plaatse vastgestelde onregelmatigheid bij de debietmeting of monsterneming. Volgens artikel 3, §2, moet de leidend ambtenaar of de door hem gedelegeerde ambtenaar binnen de twee maanden volgend op de datum van vaststelling zijn beslissing over de regelmatigheid van deze campagne meedelen aan de heffingsplichtige ook als dit niet tot de nietigheid van de resultaten leidt.

Om de daaruit voortvloeiende administratieve lasten voor de VMM te beperken, wordt de verplichte kennisgeving van de beslissing slechts behouden ingeval van weigering van de deskundigverklaring of in de gevallen waarin de VMM de resultaten van de debietmeting of monsterneming niet zal gebruiken voor de heffingsberekening. Behoudens kennisgeving van een andersluidende beslissing binnen de gestelde termijn wordt de deskundigverklaring geacht stilzwijgend te zijn bekomen. Zonder tegengestelde beslissing worden de monsterneming of de debietmeting waarop het vaststellingsverslag slaat, na het verstrijken van de beslissingstermijn geacht regelmatig te zijn verlopen. Dit neemt niet weg dat de betreffende campagne mogelijk om andere redenen kan worden afgewezen, want de in artikel 3, §2, gestelde termijn van twee maanden geldt alleen voor ter plaatse vastgestelde afwijkingen of onregelmatigheden. Nieuw aan artikel 3, §2, is ook dat de beslissing over de regelmatigheid van de monsterneming wordt gelegd bij de ambtenaren, bevoegd voor de vestiging van de heffingen, die het best geplaatst zijn om daarover te oordelen.

In artikel 3 van het voorontwerp van besluit zijn in het kader van de heffing op de waterverontreiniging voor de verdeling, conservering en behandeling van de watermonsters aan de laboratoria voorwaarden opgelegd die afwijken van de bepalingen van het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water (WAC), die gelden in het kader van de erkenning van de labo's. Dit betekent dat de laboratoria naargelang de toepasbare regeling op verschillende wijzen te werk moeten gaan, wat in de praktijk onhoudbaar blijkt. Overigens zijn de labo's verplicht het WAC te volgen en kunnen labo's die zich daar niet aan houden, worden beboet. Vandaar de noodzaak de werkwijze voor verdeling, conservering en behandeling van de monsters uit de heffingsregeling weg te laten en in artikel 3 te verwijzen naar het WAC.

Vermits de VMM voor het uitvoeren van analyses en contra-analyses meer en meer een beroep doet op de private erkende labo's, is het aangewezen in het besluit een bepaling op te nemen om belangenvermenging tegen te gaan. Om de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid te waarborgen bepaalt artikel 3, §3, dat hetzelfde laboratorium niet tegelijkertijd kan worden belast met analyses of contra-analyses die gebeuren in opdracht van de VMM en de heffingsplichtige bij wie de bemonstering plaatsvond. De vereiste inzake belangenvermenging is noodzakelijk als garantie voor de betrouwbaarheid van de resultaten die in aanmerking worden genomen voor de heffingsberekening. Uitgangspunt van de heffingswetgeving is dat de heffingsplichtige zelf een meetcampagne laat uitvoeren met de mogelijkheid voor de VMM om op die bedrijfscampagne een contra-analyse uit te voeren. Op haar beurt kan de VMM een controlecampagne uitvoeren met de mogelijkheid voor de heffingsplichtige tot contra-analyse.

De campagnes van de VMM zijn bedoeld om na te gaan of de heffingsplichtige bemonstert in de maand met de hoogste vervuiling. Als de N1-waarde bekomen op basis van de campagne van de VMM minstens 30% hoger ligt dan op grond van de bedrijfscampagne, worden alleen de resultaten van de VMM gebruikt. Deze 30% regel strekt er toe de heffingsplichtigen aan te moedigen te bemonsteren in een periode met de hoogste bedrijfsactiviteit. Zowel de 30% regel als de mogelijkheden tot contra-analyse impliceren dat voor de VMM en de heffingsplichtige twee verschillende laboratoria moeten optreden. Als één en hetzelfde laboratorium de verrichtingen in

opdracht van zowel de VMM als de heffingsplichtige uitvoert, komt de integriteit en de onpartijdigheid van dit laboratorium onder druk te staan. Het laboratorium heeft dan voorkennis van de resultaten van de andere stalen en zal mogelijks bij de verdere ontleding van de stalen opduikende aansprakelijkheidsproblemen willen voorkomen. Bovendien verliest de VMM op die manier één van haar controlemogelijkheden. In geval van analyse en contra-analyse door hetzelfde laboratorium is het immers niet mogelijk op basis van vergelijking van de resultaten van de twee verschillende laboratoria meetfouten op te sporen.

In de huidige tekst van artikel 4 wordt nog verwezen naar de internationaal aanvaarde laboratoriumpraktijken. Aangezien alle werkzaamheden in verband met de monsterneming, meting en analyse thans geregeld zijn in het WAC, wordt die verwijzing vervangen door een verwijzing naar het WAC.

Door de wijziging aan artikel 1 was het wetgevingstechnisch noodzakelijk om op diverse plaatsen in het bestaande besluit dezelfde kleine wijziging aan de verwijzing naar de wet bescherming oppervlaktewateren aan te brengen. Dit gebeurt met de artikelen 5 en 7.

Artikel 6 is de wettelijke bekrachtiging van de verplichte elektronische aangifte. Uiteraard moeten aan de elektronische aangifte dezelfde juridische gevolgen worden gekoppeld als aan een aangifte op papier. Daarom wordt de elektronische aangifte wettelijk gelijkgesteld aan de papieren aangifte. De heffingsplichtigen of de mandatarissen die niet over de nodige geïnformatiseerde middelen beschikken, kunnen gebruik maken van de infrastructuur die de VMM (Oostende, Gent, Aalst, Mechelen, Leuven en Herentals) ter beschikking stelt en zich hiervoor laten bijstaan door de ambtenaren bevoegd voor de vestiging van de heffingen. Er worden ook zitdagen georganiseerd in Hasselt, waar de dienst heffingen geen medewerkers tewerkstelt. Daarnaast is het ook mogelijk dat heffingsplichtigen openbare infrastructuur (bijvoorbeeld een bibliotheek) gebruiken. Voor de begeleiding van deze elektronische aangifte wordt ook een speciaal telefoonnummer in gebruik genomen, waar de heffingsmedewerkers telefonische ondersteuning aanbieden.

Tevens wordt artikel 8 afgestemd op de werkwijze in de praktijk. Overeenkomstig artikel 6 van het voorontwerp van besluit moeten de meet- en bemonsteringsresultaten binnen de dertig werkdagen na de eerste monsternemingsdag worden gemeld aan de VMM. Aangezien de VMM reeds voor de indiening van de aangifte beschikt over de resultaten van de heffingscampagnes, moet de heffingsplichtige in de aangifte nog alleen de identificatiegegevens van de campagnes opgeven.

De Inspectie van Financiën adviseert om de verplichte elektronische aangifte uit te stellen tot het heffingsjaar 2018. Aangezien de heffingsplichten al vanaf het heffingsjaar 2016 vertrouwd zijn met het systeem van elektronische aangifte, kan de verplichte indiening ervan zonder probleem vanaf 2017 worden vervroegd. Dit gebeurt met artikel 8.

Artikel 9 behoeft geen verdere uitleg.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 29 juni 2016 gaat als bijlage 2 en adviseert een inwerkingtreding vanaf 2018 in plaats van 2017. Het aangifteloket is dit jaar, voor de aangifte heffing 2016, in gebruik genomen. Het indienen van de aangifte via dit loket was wettelijk nog niet verplicht opgelegd, maar de indieners werden wel aangespoord om elektronisch in te dienen. De VMM stelde ook geen papieren aangifteformulieren meer ter beschikking. Heffingsplichtigen die niet over de nodige infrastructuur beschikten, werden uitgenodigd om hun aangifte in de kantoren van de VMM in te vullen. Inmiddels is de aangiftetermijn voor de heffing 2016 verstreken en zijn voor de niet

indieners een gelijkaardig aantal ingebrekestellingen als in 2015 verstuurd. Ook het aantal niet tijdig ingediende aangiften is vergelijkbaar met het voorgaande jaar. De externe evaluatie van het aangifte-loket bracht ook geen noemenswaardige problemen aan het licht. Er kan dus gesteld worden dat de overgangperiode in de feiten in 2016 heeft plaats gevonden en dat een bijkomend overgangsjaar niet nodig is.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 15 september 2016 gaat als bijlage 3.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van besluit heeft een beperkte weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap. De administratieve vereenvoudiging in hoofde van de VMM is al voorzien in het kerntakenplan van de VMM. De vrijgekomen ruimte wordt enerzijds aangewend om de opgelegde personeelsbesparing te realiseren. Anderzijds wordt integraal ingezet op een performantere dienstverlening. In de eerste plaats gaat de VMM voor een doelmatige ondersteuning van de heffingsplichtige bij het indienen van zijn aangifte. Daarnaast zet de VMM in op een snellere afhandeling van de aangiften, met op termijn inkohiering in het jaar van aangifte, wat essentieel is in de relatie met de watermaatschappijen. De heffing vormt immers de basis van de saneringsbijdrage die de watermaatschappijen via de integrale waterfactuur aanrekenen.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016-282 van 5 juli 2016.

Het voorstel van beslissing betreft autoregulering van de overheid zelf en vereist dan ook geen reguleringssimpactanalyse.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2002 tot uitvoering van het Hoofdstuk IIIbis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en Hoofdstuk IVbis van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Joke Schauvliege
Vlaamse minister van Omgeving,

